

Rudbjerg kirkeblad

Gloslunde og Kappel pastorater

INDHOLD

Høstgudstjenste.....	s. 2
Teologihøjskolen....	s. 5
Pilgrimshuset.....	s. 6
Kappel pastorat	s. 7
Gloslunde pastorat.....	s. 12
Studiekreds.....	s. 16
Arninge præstegård	s. 17
Arkivernes dag	s. 18
Gudstjenesteliste på midtersiderne	

Illustration:
Korset på Albuen, hvor
der i middelalderen lå
et kapel

Foto: Henrik Gade
Jensen

Efterår 2016 Nr. 3 – september - oktober - november

Høstgudstjeneste og marked

*Nu falmer skoven trindt om land,
og fuglestemmen daler;
alt flygted storken over strand,
ham følger viltre svaler.*

Sådan synger vi i en af de kendteste høst- og efterårssalmer. Skovens blade har ikke mere sit lysegrønne skær som i foråret, men får efterårets gyldne farver. Fuglene er også ved at forberede at rejse væk for denne gang, men vi mennesker bliver her og gør os klar til efterår og vinter.

Markerne er høstet og stubbene er kun tilbage eller den sorte muld, men resultatet af årets høst – kornet der bølgede som guld før mejetærskeren tog det til sig - findes derimod nu klar til at blive til menneskeføde.

*Men i vor lade, på vor lo,
der har vi nu Guds gaver,
der virksomhed og velstand gro
i tøndemål af traver.*

Vi fejrer årets høst **søndag den 11. september** med fælles gudstjeneste for begge pastorater i Gloslunde kirke kl. 11.00.

Her vil vi sammen glæde os over, at det endnu engang lykkedes at få en høst i hus. I dag synes det så selvfølgelig, men tidligere kunne det betyde sult og afsavn og kummerformer, hvis høsten slog fejl og ikke gav så stort et udbytte.

Derfor pynter vi kirkerne med høstens frugter: aks, græskar, blomster, roer, som tilsammen symboliserer jordens frugtbarhed og Guds skaberværk. Og vi siger sammen tak for alle høstens gode gaver. Guds tro, håb og kærlighed vil altid ledsage os, også når dagene bliver korte og livet svinder.

Høstmarked i præstegården

Gudstjenesten er kl. 11.00 i kirken og kirkekoret medvirker og synger til. Bagefter er Rudbjerg Menighedspleje for 7. gang vært for høstmarkedet i Gloslunde præstegårdshave. Stalden, laden, konfirmandstuen og telte i haven benyttes, hvis det skulle blive regn.

Der steges kyllinger over åbent bål i haven, og grillmestre står klar til at betjene gæsterne med et lækkert måltid, der kan købes til 60 kr. Vin, øl og vand kan købes til billige priser og der er cafe med kaffe og kage.

På høstmarkedet er der boder med salg af ting og sager af mange slags. En studeplads koster 100 kr. og bedes meddelt til menighedsrådsformand Keth Taarnby, keth63@hotmail.com, også om man ønsker bord stillet til rådighed eller selv har med.

Der vil være underholdning og forlystelser af forskellige slags. Tombola, hoppeborg, flødebollekast og slå-søm-i. Desuden som

de forrige år en Skattejagt: Menighedsplejen sælger markerings-flag for 10 kr. pr. stk. Mange skatte i form af et gavekort og sponsorgevinster uddeles ca. kl. 14.15.

På høstmarkedet har vi også den store kagedyst. Alle er velkommen til at komme med en kage til kaffebordet. Der vil så af et dommerpanel blive foretaget smagsprøver på de medbragte kager, og der vil blive uddelt en 1. og 2. og 3. præmie. Medbring kage og vedlæg seddel med navn både på kagen og bagekageren, og meld gerne til Keth Taarnby på mail keth63@hotmail.com om man ønsker at deltage i kagedysten.

Efterfølgende vil kagerne indgå i kaffebordet i cafeen.

Man kan også se Stormflodsmuseet, Mindehaven overfor og Ispindehus-udstillingen i stalden.

Overskuddet fra årets høstmarked går til menighedsplejens julehjælp.

TEOLOGIHØJSKOLEN LOLLAND

PROGRAM EFTERÅR 2016

Undervisningen er onsdage fra kl. 19 til 22 og foregår enten i
Nikolaihuset i Nakskov eller i
Foredragssalen på Svanevig Hospice i Bandholm
Pris pr. aften: Kr. 75.

Se nærmere om emner og undervisere på www.teologihojskolen.dk
Tilmelding til Bente Asschenfeldt på tlf. 54771620 eller mail
beasva@gmail.com eller via hjemmesiden.

Dato i 2016	Emne	Underviser	Sted
26. oktober	Kirkefondet - Historien	Henrik Gade Jensen	Bandholm
2. november	Kirkefondet - Resultaterne	Henrik Gade Jensen	Nakskov
9. november	Halsted Kloster	Tove Niclasen	Nakskov
16. november	Reformationsaltertavlen i Wittenberg	Bente Asschenfeldt	Nakskov
23. november	Biskop Boisen i Vesterborg	Tove Niclasen	Nakskov
30. november	Niels Hemmingsen	Nils Roland	Bandholm

Besøg i Pilgrimshuset Maribo

Pilgrimshuset blev indviet af Dronning Margrethe den 24. maj, og mange pilgrimme og gæster har allerede lagt vejen forbi.

Tirsdag den 6. september viser pilgrimspræst Elizabeth Knox-Seith rundt i huset, som rummer cafe, herberg, andagtsrum, mødelokaler og senere også et galleri.

Elizabeth Knox-Seith holder andagt og en kort meditation, hvis det ønskes.

Vi mødes ved Græshave Kirke kl. 18.30 og arrangerer fælles transport til Maribo. Alle er meget velkomne!

Konfirmandundervisningen

Det bliver sværere at samle de kommende konfirmander til fælles undervisning i pastoraterne. Konfirmanderne går i mange forskellige skoler her på Vestlolland og tidspunkterne for de enkelte skolers konfirmationsundervisning varierer.

Foreløbig ser det ud til, at konfirmanderne skal følge deres klasser på skolerne til konfirmandundervisningen. MEN vi håber så sandelig, at konfirmanderne fra Kappel og Gloslunde pastorater vil konfirmeres her i vores kirker i foråret 2016.

Vi håber at kunne lave en række særlige arrangementer i løbet af efteråret og foråret, bl.a. i forbindelse med gudstjenesten om søndagen.

HUSK

- 4. sep. Biskoppen prædiker til havnegudstjenesten på Langø Havn
- 4. sep. Konfirmandgudstjeneste og orientering i Gloslunde
- 5. sep. Strikkeklubben begynder efteråret i Vestenskov
- 7. sep. Basardamerne begynder i Gloslunde præstegård
- 6. sep. Udflugt til Pilgrimshuset i Maribo
- 11. sep. Høstgudstjeneste og høstmarked
- 13. sep. Orienterings- og opstillingsmøde vedr. menighedsrådsvalget i Kappel-Langø
- 13. sep. Informations- og opstillingsmøde vedr. menighedsrådsvalget i Gloslunde pastorat i præstegården.
- 6. nov. Alle Helgens dag i kirkerne
- 8. nov. Menighedsrådsvalg
- 13. nov. Gudstjeneste på Kramnitze pumpestation
- 19. nov. Julebasar i Gloslunde præstegård

Kalender i Kappel pastorat

Biskoppen prædiker til havnegudstjeneste på Langø havn

Biskop Steen Skovsgaard kommer på besøg søndag den 4. september og holder selv gudstjenesten kl. 11.00 i Langø havn i forbindelse med Fjorddagene. Det øvrige program for biskoppens besøg er endnu ikke på plads.

Biskop Steen Skovsgaard

Orienterings- og opstillingsmøde vedr. menighedsrådsvalget

Tirsdag den 13. september er der møde i Kappel kirke. På mødet vil der være mulighed for at høre meget mere om, hvad det vil sige at være en del af det lokale menighedsråd, og også hvordan man stiller op til menighedsrådet.

Yderligere oplysninger i dagspressen når vi nærmer os datoen, samt på www.menighedsraadvalg2016.dk

20/9 kl. 19.00 - 27/9 kl. 19.00: Periode for aflevering af kandidatliste vedr. menighedsrådsvalget

Der vil blive oplyst adresser og tidspunkter v. orienterings- og opstillingsmøde d. 13/9, på Facebook samt v. gudstjenester i tiden op til.

Menighedsrådsvalg 2016

Det foregår i år tirsdag den 8. november. Kappel-Langø Menighedsråd består af 5 valgte medlemmer. Hvis der er flere kandidater end 5, og disse ønsker at være medlemmer (og ikke indgå som suppleanter) vil der d. 8/11 blive kampvalg til menighedsrådet.

Dette vil blive oplyst i dagspressen, via Facebook og fra prædikestolen.

Allehelgens søndag

Den første søndag i november er Alle Helgens Dag, hvor vi mindes dem, som er gået bort i det forgangne år, og alle dem vi tidligere har mistet. Det er i år søndag den 6. november med liturgiske gudstjenester i Langø, Vestenskov og Kappel. Se nærmere i gudstjenestelisten.

De 9 Læsninger den 27. november kl. 16 i Kappel kirke

De 9 Læsninger vil blive læst op af årets konfirmander samt sognebørn. Imellem hver læsning vil der være et musikalsk indslag med udgangspunkt i Gud udført af makkerparret De2. Efter arrangementet vil der være et lettere traktement i våbenhuset. Arrangementet er gratis.

Strikkeklubben i Vestenskov

Strikkeklub i Vestenskov sognegård starter op igen efter en god sommer. Datoerne er: **Den 5. september, 3. oktober, 7. november og 5. december og det er hver gang kl. 13.00-16.00.**

Alle er velkomne, også selv om man kun vil snakke og hygge, det er vi gode til. Man kan få kirkebil ved at ringe på tlf. 54948554 om fredagen.

Er der nogen der ligger inde med garnrester er vi glade modtagere.

Med venlig hilsen Inge Johansen.

Gudstjenesteliste

Kirkebil kan bestilles senest kl. 16 dagen før på tlf. 54951111

		Dannemare	Tillitze	Græshave	Gloslunde
28. aug.	14. s. e. trinitatis		11,00		
30. aug.				Sangaften 19.00	
4. sep.	15. s. e. trinitatis	9,30			19,00 konfirmand
11. sep.	16. s. e. trinitatis	Høstgudstjeneste kl. 11,00 i Gloslunde og høstmarked			
18. sep.	17. s. e. trinitatis	9,30			
25. sep.	18. s. e. trinitatis	Cykelgudstjeneste Dannemare - Græshave - Gloslunde kl. 11,00			
28. sep.					17,00 + spising
2. okt.	19. s. e. trinitatis			9,30	
9. okt.	20. s. e. trinitatis	11,00 (kor)			
16. okt.	21. s. e. trinitatis		9,30 (JS)		
18. okt.				Meditation 19,00	
23. okt.	22. s. e. trinitatis				11,00
30. okt.	23. s. e. trinitatis	9,30			
31. okt.		Fælles konfirmationsgudstjeneste i Skt. Nikolai kirke i Nakskov			
6. nov.	Alle Helgens Dag	15,30	13,00		19,00
13. nov.	25. s. e. trinitatis	Gudstjeneste på Kramnitze pumpestation kl. 15.00			
15. nov.				Meditation 19,00	
20. nov.	Sidste søn. i kirkeår	11,00		15,00 Familie	
27. nov.	1. sø. i advent		9,30		
4. dec.	2. sø. i advent	14.00			9,30

Gudstjenesteliste

Kirkebil kan bestilles senest kl. 16 dagen før på tlf. 54951111

		Kappel	Vestenskov	Langø	Arninge
28. aug.	14. s. e. trinitatis			9,30	
4. sep.	15. s. e. trinitatis			11,00 Havnegudstjenste	
11. sep.	16. s. e. trinitatis	Høstgudstjeneste kl. 11,00 i Glosunde og høstmarked			
18. sep.	17. s. e. trinitatis		11,00 Døb/Høst		
25. sep.	18. s. e. trinitatis	9,30 Høst			
2. okt.	19. s. e. trinitatis				11,00 Høst
9. okt.	20. s. e. trinitatis			9,30 Høst	
16. okt.	21. s. e. trinitatis	11,00			
23. okt.	22. s. e. trinitatis		9,30		
30. okt.	23. s. e. trinitatis			11,00	
31. okt.		Fælles konfirmationsgudstjeneste i Skt. Nikolai kirke i Nakskov			
6. nov.	Alle Helgens Dag	11,00	14,00	17,00	
13. nov.	25. s. e. trinitatis				11,00
20. nov.	Sidste søn. i kirkeår	9,30			
27. nov.	1. sø. i advent	16.00 og De2	11,00		
4. dec.	2. sø. i advent				11,00

Kalender i Gloslunde pastorat

Konfirmandgudstjeneste

De kommende konfirmander og forældre og søskende inviteres til gudstjeneste og efterfølgende orienteringsaften søndag den 4. september i Gloslunde. Vi begynder i kirken kl. 19.00 og går så over i præstegården til kaffe/te og kage og sodavand og lærer hinanden at kende og snakker om årets konfirmandundervisning.

Da konfirmanderne i pastoratet går i 6 forskellige skoler, bliver det desværre svært at etablere fælles undervisning i pastoratet.

Basarkredsen

Basarkredsen begynder onsdag den 7. september og så hver onsdag kl. 13-16 frem til julebasaren den 19. november. Det foregår i præstegården i Gloslunde. Nye er meget velkomne.

Meditation i Græshave Kirke

Der afholdes meditation tirsdag den 18. oktober og tirsdag den 15. november kl. 19 med Elizabeth Knox-Seith. Alle kan være med og alle er velkomne.

Cykelgudstjeneste Dannemare-Græshave-Gloslunde

Det er søndag den 25. september kl. 11. I år nøjes vi med 3 kirker og begynder i Dannemare kirke kl. 11.00 med et par salmer og en læsning og cykler så til Græshave kirke, hvor vi har prædikenen, og så slutter vi Gloslunde kirke med et par salmer og velsignelsen.

Tag madpakke med og så spiser vi den sammen bagefter i konfirmandstuen i Gloslunde.

Hverdagsgudstjeneste

Kom og spis sammen og slip for madlavningen! Onsdag den 28. september mødes vi i Gloslunde kirke kl. 17.00 til et par salmer, læsning og bøn, præstesnak, fadervor og velsignelsen, og så går vi over i præstegården og spiser og hygger sammen. Vi laver mad til ca. 20 mennesker, bliver vi flere deles vi om maden. Send gerne en sms om I kommer til præsten på 30585700.

Alle Helgens Dag

Vi mindes alle dem af vore kære, som vi har taget afsked med i løbet af det forgangne år eller som vi tidligere har mistet. Det er 6. november og der bliver korte gudstjenester i tre af pastoratets kirker uden prædiken (se tidspunkter på gudstjenestelisten). Alle kan tænde et lys for dem, vi har mistet. Efter den sidste gudstjeneste i Gloslunde kl. 19.00 er der kaffe/te og

Gudstjeneste på Kramnitze pumpestation

Søndag den 13. november er der gudstjeneste på pumpestationen kl. 15.00. Det sker til minde om stormfloden, som ramte sognene netop den 13. november 1872. Bagefter er der kaffe/te og kage.

Julebasar i præstegården

Kom og vær med til at tyvstarte på julen til julebasaren i Gloslunde præstegård lørdag den 19. november kl. 13-16. Der vil der kunne købes strik, nisser, juleting, adventskranse og meget mere. For de spillegale er der tombola med gode gevinster. Man kan også få en kop kaffe og en småkage eller glögg og æbleskiver. Overskuddet går igen i år til Kirkens Korshær i København.

Familiegudstjeneste

Tag børnene med og kom og syng med spirekoret til en hyggelig familiegudstjeneste i Græshave kirke søndag den 20. november kl. 15.00. Bagefter er der kage, te og kaffe til de voksne og en juice eller sodavand til børnene

Rønnebærparken

Vi har gudstjenester følgende onsdage

14. september

28. september

19. oktober

2. november

16. november

30. november

alle dage kl. 10.15-12

Gudstjenesterne og samværet bagefter med kaffe og kage og hygge er åbent for alle ældre også udefra. Også pårørende til borgerne på Rønnebærparken er velkomne.

Syng dig glad – syng i kor

Spirekoret fortsætter efter sommerferien med at synge i Dannemare kirke hver **onsdag kl. 14.30 – 15.15, - første gang er onsdag d. 31. august.**

Spirekoret er sang, dans, fantasi, leg og bevægelse – og er for piger og drenge i 1. og 2. klasse.

Vi synger en masse nye og gamle sange og salmer og lærer at bruge stemmen naturligt og sundt.

Det er gratis at synge med, og nye børn er velkomne og kan tilmelde sig til Ulla på tlf.: 25 15 98 13.

Kirkekoret begynder den nye sæson fredag d. 19.august.

Vi synger hver fredag i Dannemare kirke kl. 16 – 17.30.

Det er gratis at synge med i koret, og det er for børn og unge fra 4. klasse og opefter.

Nye sang-glade børn er velkomne til at kontakte Ulla på tlf.: 25 15 98 13.

Studiekreds om 500 års protestantisme

Næste år er et stort jubilæumsår i folkekirken. Da fejrer vi 500 året for reformationens igangsættelse. Det skete i 1517, da Martin Luther satte 95 teser op på døren til slotskirken i Wittenberg.

Teserne var vendt mod afladshandelen i den katolske kirke, og i begyndelsen troede Martin Luther ikke, at det skulle ende med at blive en voldsom reformation af kirken. Senere tog begivenhederne fart og medførte, at lutheranere og protestanter skilte sig ud fra den katolske kirke i Rom. Samtidigt begyndte en periode med blodige religionskrige overalt i Europa med de værste massakrer før det 20. århundrede.

Ikke mange begivenheder har haft så vidtrækkende og diskutabile konsekvenser på godt og ondt som protestantismen. Mange mener, at protestantismen førte til det moderne kapitalistiske samfund. Andre mener, at det påførte europæerne en skyldfølelse, som vi har båret med os siden. En bivirkning af reformationen blev også, at de nationale sprog (og nationerne) blev mere betydningsfulde, fordi bibelen for første gang blev oversat til tysk, engelsk, fransk og dansk. Den almindelige, fælles katolske kirke blev afløst af nationale eller selvstyrende kirkesamfund. Officielt fejrer vi i folkekirken, at kirken blev reformeret og bragt mere i overensstemmelse med det kristne budskab, som det foreligger i Ny Testamente.

I en studiekreds over 3 gange i november vil vi se på reformationen og protestantismen, vi vil læse lidt af Luther selv, og så se på protestantismens mange virkninger inden for samfund, kunst, kultur, politik og økonomi.

Det sker følgende tirsdage: 8. og 15. og 22. november kl. 19-21 i Gloslunde Præstegård.

Henrik Gade Jensen

Arninge præstegård solgt

Arninge Præstegård ER solgt - efter omkring 5 års hårdt og intenst arbejde, fra både ejendomsmægleren ESTATE og Vestenskov-Arninge menighedsråd - er det nu lykkedes, at få afhændet den gamle, ærværdige præstegård til civilingeniør Ola Steen, en norsk køber, fra Trondheim.

Overtagelsen fandt sted den 5.juli 2016. Dermed er dette kapitel kommet til en glædelig afslutning. Ola Steen vil selv artikulere sine ideer om, hvad der skal ske fremover - men vi kan godt afsløre, at han har store planer. En stor tak til Lolland Kommune, for et formidabelt samarbejde, uden det kunne salget ikke realiseres. Tak til ESTATE - som havde mange gode købere interesseret i præstegården, men alle takke nej, det var for stor et projekt. I næste nummer af Kirkebladet kommer Ola Steen til orde. Tag godt imod ham.

Vestenskov-Arninge MR

Arkivernes dag 2016

Lørdag den 12. november 2016 er det arkivernes dag. På den dag holder mange arkiver rundt omkring i Danmark åbent uden for normal åbningstid.

I år er overskriften “SPORT OG IDRÆT. EN SUND SJÆL I ET SUNDT LEGEME”.

På Rudbjerg lokalhistoriske Arkiv vil vi også markere dagen med et åbent hus, og da vi har til huse i Rudbjerghallen, er årets emne jo helt i tråd med omgivelserne omkring arkivet.

Vi vil lave en lille billedudstilling som fortæller om sport og idræt i vores område gennem tiderne. Medarbejderne vil være til rådighed med oplysninger om arbejdet på arkivet, vi modtager meget gerne arkivalier og har man spørgsmål til en ejendom eller til slægtsforskning, deler vi meget gerne ud af vores viden.

Der vil være kaffe på kanden og salg af vin, øl og vand.

Vi vil være på arkivet fra kl. 13 til 16 og alle er meget velkommen.

Kig ind på www.rudbjergarkiv.dk eller www.facebook.com/RudbjergLokalhistoriskeArkiv

Britt Walbum
Arkivleder

Rudbjerg Lokalhistoriske Arkiv har til huse i Rudbjerghallen og den normale åbningstid er mandag og tirsdag kl. 10-16

Rudbjergfest

i Rudbjerghallen lørdag den 29. oktober kl. 18.30.

Buffet: Friis Diner Transportable, Gloslunde

Musik og dans: Klaus & Servants og Andy Sørensen

Salg af drikkevarer: Rudbjerghallens Cafeteria

Billetter: kr. 275,-

**sælges fra 1. september i Dagli Brugsen, Dannemare, Meny,
Nakskov og Din Købmand i Vestenskov.**

Frist 19. oktober. (Pladser kan reserveres på salgsstedet,
hvis man vil sikre sig at sidde sammen.)

Støt op om festen i vores gamle Rudbjerg
Arrangeret af Bylauget for Langø og Omegns -Vestenskov og
Omegns Landbylaug- Dannemare og Omegns Landsbylaug

Klaus & Servants

Adresseliste

Sognepræst for Gloslunde Græshave-Dannemare-Tillitze:

Henrik Gade Jensen, Gloslunde præstegård, Stenvadsvej 4, 4983 Dannemare, 54944180, hgj@km.dk.

Graverteam:

Tlf. 54944790

E-mail: graverne@tillitze.dk

Hjemmeside for Gloslunde-Græshave-Dannemare-Tillitze pastorat www.gloslundepastorat.dk

Sognepræst for Kappel-Langø-Vestenskov-Arninge:

Janne Svensson, Kappelvej 1, 4900

Nakskov, tlf. 54948019

E-mail: jacs@km.dk

Gravere:

Langø: Anne Petersen

Tlf. 20825972

Kappel: Gert Larsen

Tlf. 29916881

Vestenskov-Arninge:

Per Bugajski, tlf. 54948512 / 23427910 Hjemmeside for Kappel-Langø-Vestenskov-Arninge pastorat:

www.vestenskov.dk

Rudbjerg Menighedspleje:

Bjarne Enemark, tlf. 45948082

Rudbjerg kirkeblad udgives af menighedsrådet for sognene i Gloslunde, Græshave, Dannemare og Tillitze og menighedsrådene for Kappel-Langø og Vestenskov-Arninge.

Ansvarshavende redaktør:

Henrik Gade Jensen, 54944180

Oplag: 800 eks.

Deadline for næste nr.

12. oktober 2016

Sats og tryk:

LF Trykteam, Rødby.